

จดหมายถึงกองบรรณาธิการ

ส่งใจไร้สาย ผ่านเครือข่าย NCDs

นพ. กฤดา เอื้อกฤดาธิการ

กลุ่มงานเวชกรรมสังคม
โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

เรียน กองบรรณาธิการวารสาร PCFM

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ระลอกที่ 3 ในปี 2564 นี้ ทำให้การดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังไม่ต่อเนื่อง ปัจจุบันนี้มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อใช้ติดต่อกับผู้ป่วย ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ หรือ ไลน์ สามารถเห็นได้ทั้งภาพและเสียง

ในฐานะหมอเวชศาสตร์ครอบครัวที่อยู่ในกลุ่มไลน์ของชมรมผู้สูงอายุและ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อติดตามและแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ได้เห็น ผู้สูงอายุส่งดอกไม้ สติกเกอร์ไลน์ ส่งต่อข่าวกันอย่างคล่องแคล่ว จึงคิดว่าโทรศัพท์ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการสื่อสาร แต่อาจเป็นความเชื่อของบุคลากรทางการแพทย์ที่กลัวว่าผู้สูงอายุจะใช้เทคโนโลยีไม่เป็นต่างหากที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการแพทย์ทางไกล ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาทางโทรศัพท์สามารถรับยาได้เลยโดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนมากมาย เพียงแค่ใช้บัตรประชาชนและสมุดประจำตัวโรคเรื้อรัง มายืนยัน ทั้งยังสามารถให้ญาติมารับยาแทนได้ ซึ่งลดจำนวนเคสที่แผนกตรวจผู้ป่วยนอก

ลงได้ถึง 50% เพิ่มพื้นที่ สำหรับการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) และลดระยะเวลาการมาสัมผัสเชื้อที่โรงพยาบาล ตามนโยบายทางกันแต่ไม่ทางไกลในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด ตัวอย่างเช่น

“โอ๊ยป้าดีใจที่คุณหมอโทรมา ที่แรกว่าจะไม่ไปโรงพยาบาลเพราะกลัวโควิด” เสียงกล่าวปลายสาย ทำให้ทราบ ว่า ผู้ป่วยคิดเช่นไร คุณป้าท่านนี้คงขาดยาแน่หากแพทย์ไม่ได้โทรไปหาเพราะขาดติดเชื้อมาแล้ว ทำให้ข้าพเจ้าทราบว่าแพทย์เชิงรุกจะทำให้เราก้าวนำโรคไปหนึ่งก้าว

“ป้าอยู่ต่างจังหวัด พอติดกักตัว 14 วัน ไม่รู้ว่าจะไปรับยาที่ไหน” จากประโยคนี้อาจเกิดความคิดจะส่งยาให้ทางไปรษณีย์โดยเก็บเงินค่าส่งปลายทาง จนปลายสายรู้สึกพอใจ ทั้งยังเสียค่าใช้จ่ายถูกกว่าเดินทางมารับยาด้วยตนเอง ทั้งนี้โรคเรื้อรังต้องอาศัยความสม่ำเสมอบวกกับแรงกระตุ้นให้มีการปฏิบัติตามและความยึดถือตามในการรักษาของแพทย์ (compliance and adherence) ที่ดีจึงจะสามารถชนะใจตนเอง จะต้องอดใจกับผลไม้ที่ยั่วยวนในแต่ละฤดูกาลและการออกกำลังกายในช่วงหลายเดือนที่ไม่ได้พบหมอประจำตัวของเขา ตัวอย่างเช่น

หลายเดือนก่อนหน้าข้าพเจ้าได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ป่วยลงทุนซื้อเครื่องวัดความดัน ราคาเครื่องละไม่กี่ร้อยบาท เพื่อวัดความดันของตนเองไว้ที่บ้าน บางบ้านมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงมากกว่า 2 ราย ทำให้ผู้ป่วยเหล่านี้สามารถวัดความดันได้เองที่บ้าน

หากไม่มีก็สามารถพึ่งอสม. หรือร้านขายยาใกล้บ้านได้ ปรากฏว่าเมื่อมีการแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโควิด 19 มาอีกระลอกก็ได้ใช้งานจริง ๆ เมื่อข้าพเจ้าโทรศัพท์ ถามหาความดันของผู้ป่วยที่วัดจากบ้าน (Home BP monitoring) แล้วพบว่าอยู่ในเกณฑ์ปกติจึงสั่งยาเดิมแล้วจึงบันทึกลงในโปรแกรมของ รพ.สต. (JHCIS) จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ที่ดีที่ทำได้ตั้งแต่ได้เริ่มทำงาน ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวัดประดู่แห่งนี้ ทำให้ผู้ป่วยเชื่อมั่นในตัวหมอ ตามที่อาจารย์แพทย์ทั้งหลายท่านได้กล่าวว่า จงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และผู้ป่วยให้ดีตั้งแต่เริ่มรักษา แล้วจะทำให้ชาวบ้านเชื่อมั่นในตัวหมอได้จริง

การพัฒนารูปแบบการให้บริการเป็นงานที่ทำท้ายและต้องมองหาต้นทุนที่เราทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่านผ่านพ้นวิกฤตการณ์นี้ และจุดประกายการพัฒนาการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) ในกลุ่มผู้ป่วย NCD ให้มีความก้าวหน้า โดยเริ่มจากกลุ่มโรคที่เราสนใจก่อน และค่อยๆขยายผลไปเรื่อยๆ ด้วยหัวใจของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวให้ "บริการทุกคน ทุกอย่าง ทุกที่ ทุกเวลาด้วยเทคโนโลยี"